

- ANALYSE

Arbejdsliv i en verden med mere hjemmearbejde

En undersøgelse blandt Dansk Erhvervs medlemsvirksomheder og beskæftigede danskere giver foreløbige svar på, hvilke konsekvenser coronakrisen og den tilhørende stigning i hjemmearbejde vil have for fremtidens arbejdsliv. Over halvdelen af beskæftigede danskere kan ikke løse deres arbejdsopgaver hjemmefra. Danskerne og virksomhederne forventer dog stadig lidt mere hjemmearbejde efter coronakrisen end før. Danskerne føler sig mere produktive hjemmefra, mens virksomhederne i højere grad oplever lavere produktivitet, når medarbejderne arbejder hjemme. Endelig er der intet, der tyder på, at coronakrisen har skadet relationen mellem medarbejdere og ledere.

Coronakrisen har betydet, at der i 2020 var flere danskere end nogensinde, som arbejdede hjemme regelmæssigt.¹ Det giver anledning til en række centrale spørgsmål om fremtidens arbejdsmarked; hvor mange danskere kan løse deres arbejdsopgaver hjemmefra, hvor meget kommer vi til at arbejde hjemmefra i fremtiden, arbejder vi lige så produktivt hjemme som på arbejdspladsen, og hvilken betydning har krisen haft for relationen mellem ledere og medarbejdere?

I denne analyse forsøger Dansk Erhverv at svare på ovenstående spørgsmål gennem undersøgelser blandt 877 medlemsvirksomheder og 1.059 beskæftigede danskere.

Analysen viser, at over halvdelen af danske beskæftigede ikke kan løse deres arbejdsopgaver hjemmefra, men at der er stor variation på tværs af brancher. Både virksomheder og beskæftigede danskere forventer, at der vil være mere hjemmearbejde efter corona end før, men knap halvdelen af virksomhederne og mere end to tredjedele af de beskæftigede forventer dog stadig intet hjemmearbejde efter coronapandemien.

Virksomheder og beskæftigede danskere har forskellige vurderinger af produktiviteten i forbindelse med hjemmearbejde. Befolkningen vurderer i højere grad end virksomhederne, at produktiviteten er højere hjemmefra.

Kun relativt få beskæftigede har fået en dårligere relation til nærmeste leder og arbejdsgiver som følge af coronapandemien.

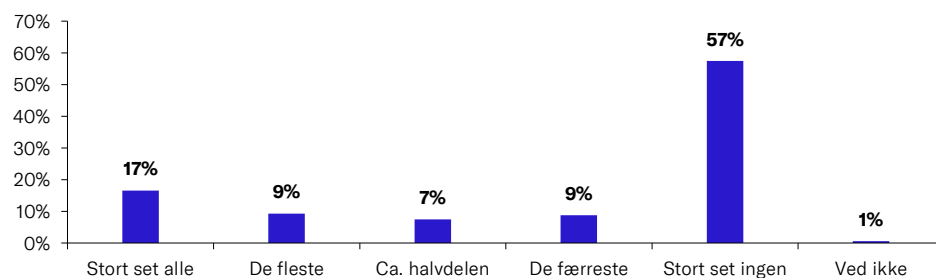
For mange er hjemmearbejde ikke muligt

Over halvdelen af beskæftigede danskere kan ikke løse arbejdsopgaver hjemmefra

Vi har spurgt beskæftigede danskere, hvor stor en del af deres arbejdsopgaver, de kan løse hjemmefra. 26 pct. svarer, at de kan løse stort set alle eller de fleste arbejdsopgaver hjemme, mens hele 57 pct. stort set ikke kan løse nogen af deres arbejdsopgaver hjemmefra, se figur 1.

Blandt de beskæftigede, som kan løse deres arbejdsopgaver hjemmefra, svarer 77 pct., at de i høj eller nogen grad har oplevet fleksibilitet fra nærmeste leder i forhold til at disponere over egen arbejdstid under coronapandemien (figur ikke vist).

Figur 1: **Hvor stor en andel af dine arbejdsopgaver kan du løse hjemmefra?**

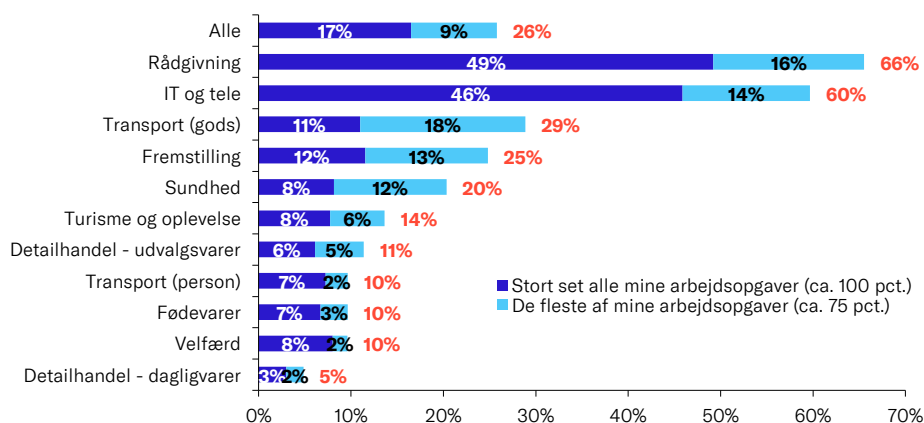

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, 12. – 21. maj 2021.

Note: n = 1.059 beskæftigede danskere.

Der er stor variation på tværs af brancher i forhold til hvor stor en andel af de beskæftigede, der kan løse stort set alle eller de fleste arbejdsopgaver hjemmefra, se figur 2.

Figur 2: **Hvor stor en andel af dine arbejdsopgaver kan du løse hjemmefra?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, 12. – 21. maj 2021.

Note: n (Alle) = 1.059, n (rådgivning) = 41, n (it og tele) = 47, n (godstransport) = 40, n (fremstilling) = 91, n (sundhed) = 81, n (turisme og oplevelse) = 42, n (detailhandel - udvalgsvarer) = 60, n (persontransport) = 44, n (fødevarer) = 43, n (velfærd) = 59, n (detailhandel - dagligvarer) = 58. Brancher med mindre end 30 respondenter er udeladt.

Beskæftigede i brancherne rådgivning og it og tele har lettest ved at løse deres arbejdsopgaver hjemmefra. Her kan 60-66 pct. af de beskæftigede løse stort set alle eller de

fleste opgaver fra hjemmet. Ansatte i brancherne detailhandel, persontransport, fødevarer og velfærd har sværest ved at arbejde hjemme. Her kan kun 5-11 pct. af de beskæftigede løse de fleste eller stort set alle deres opgaver hjemmefra.

Der er også store forskelle på tværs af de beskæftigedes uddannelsesniveau. Der er generelt en tendens til, at jo højere uddannelsesniveau, jo flere kan løse deres arbejdsopgaver hjemmefra. Blandt personer med en lang videregående uddannelse kan 59 pct. fx løse alle eller de fleste opgaver hjemmefra, mens det samme gælder for 14 pct. af ufaglærte (figur ikke vist).

Forventning om lidt mere hjemmearbejde efter corona end før

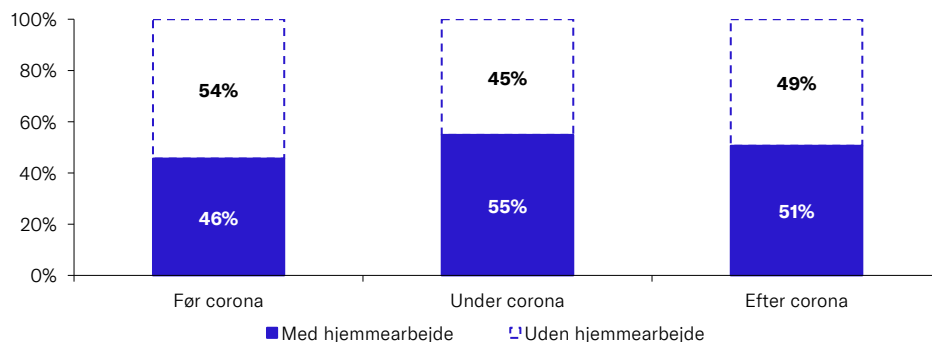
Vi har spurgt Dansk Erhvervs medlemsvirksomheder og danske beskæftigede om mængden af hjemmearbejde før og under coronapandemien. Vi har desuden spurgt om forventninger til mængden af hjemmearbejde efter coronapandemien (når alle restriktioner er ophævet).

I dette afsnit viser vi først, hvor mange af virksomhederne og de beskæftigede danskere, som overhovedet benytter sig af hjemmearbejde. Derefter viser vi, hvor stor en andel af arbejdet, der udføres hjemmefra blandt virksomheder og beskæftigede danskere.

Andel af virksomheder og beskæftigede, som benytter sig af hjemmearbejde

Virksomhederne har svaret på, hvor stor en andel af *de præsterede arbejdstimer* i virksomheden, som blev/vil blive løst hjemmefra henholdsvis før, under og efter coronapandemien. Figur 3 nedenfor viser, hvor stor en andel af virksomhederne, som benytter sig af hjemmearbejde. Det vil sige, at mere end 0 pct. af de præsterede arbejdstimer udføres hjemmefra.

Figur 3: **Andel af virksomhederne, som benytter sig af hjemmearbejde**

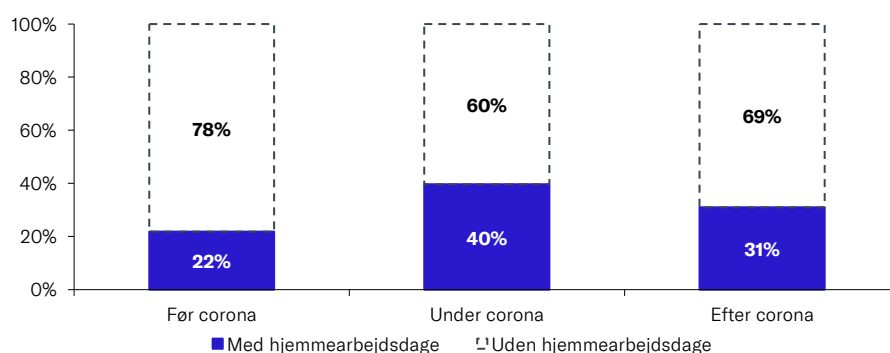
Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, 4. - 17. maj 2021.

Note: n (inden corona) = 846, n (under corona) = 847, n (efter corona) = 847. Kun virksomheder, som ikke har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet: "Angiv gerne dit bedst bud på, hvor stor en andel (i pct.) af de præsterede arbejdstimer i din virksomhed, som blev udført/vil blive udført fra en hjemmearbejdsplads?"

Før coronapandemien var der 46 pct. af virksomhederne, som benyttede sig af hjemmearbejde. Dermed havde 54 pct. af virksomhederne ingen medarbejdere med hjemmearbejdstimer før coronapandemien. Under coronakrisen har flere virksomheder, nemlig 55 pct., benyttet sig af hjemmearbejde. Adspurgt om forventningerne til hjemmearbejde efter coronapandemien (når alle restriktioner er ophævet), forventer 51 pct. af virksomhederne at benytte sig af hjemmearbejde, mens 49 pct. forventer, at ingen af arbejdstimerne hos dem vil blive lagt hjemmefra.

De beskæftigede danskere har svaret på, hvor mange hjemmearbejdsdage de har haft og forventer at have på en almindelig måned uden ferie (ca. 20 arbejdsdage) henholdsvis før, under og efter coronapandemien. Figur 4 viser andelen af beskæftigede danskere, som har haft/forventer at have minimum én hjemmearbejdsdag i løbet af en almindelig måned.

Figur 4: **Andel af beskæftigede med hjemmearbejdsdage i løbet af en almindelig måned uden ferie (ca. 20 arbejdsdage)**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, 12. – 21. maj 2021.

Note: n (før corona) = 892, n (under corona) = 893, n (efter corona) = 882. Kun personer, der ikke har svaret "ved ikke/ikke relevant" på spørgsmålet: "Hvis du tænker på en almindelig måned uden ferie (ca. 20 arbejdsdage) inden/under/efter coronapandemien, hvor mange af disse dage vil du gætte på, at du arbejdede hjemmefra?"

I løbet af en almindelig måned havde 22 pct. af de beskæftigede danskere minimum én hjemmearbejdsdag før coronapandemien, og 78 pct. havde ingen hjemmearbejdsdage. Under coronapandemien steg andelen af beskæftigede danskere med hjemmearbejde til 40 pct., mens 31 pct. forventer at have minimum én hjemmearbejdsdag om måneden efter coronakrisen, når alle restriktioner er ophævede. 69 pct. af de beskæftigede forventer dermed ikke at have nogle hjemmearbejdsdage på en almindelig måned efter corona.

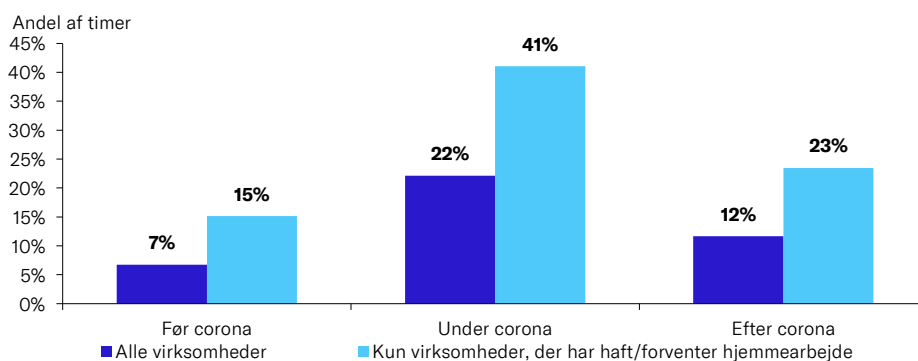
Det gælder altså for både virksomhederne og de beskæftigede danskere, at flere samlet set forventer at benytte sig af hjemmearbejde efter coronapandemien end førⁱⁱ. Knap halvdelen af virksomhederne og mere end to tredjedele af de beskæftigede forventer dog stadig intet hjemmearbejde efter corona.

Mængde af hjemmearbejde hos virksomheder og borgere

Dansk Erhvervs medlemsvirksomheder har i gennemsnit angivet, at 7 pct. af de præsterede arbejdstimer i virksomhederne blev udført hjemmefra i perioden før corona, se figur 5. Den del af virksomhederne, som har haft hjemmearbejde, har i gennemsnit angivet, at 15 pct. af de præsterede timer blev udført fra en hjemmearbejdsplads.

Under coronakrisen er andelen af hjemmearbejdstimer steget til 22 pct. af timerne for alle virksomheder og til 41 pct. af timerne hos virksomheder med hjemmearbejde. Efter coronapandemien er overstået forventer virksomhederne samlet set, at 12 pct. af de præsterede timer vil blive udført fra en hjemmearbejdsplads. Blandt virksomheder med hjemmearbejde er forventningen, at 23 pct. af timerne foregår hjemme.

Figur 5: **Gennemsnitlig andel af præsterede arbejdstimer i virksomhederne, som udføres fra en hjemmearbejdsplads**

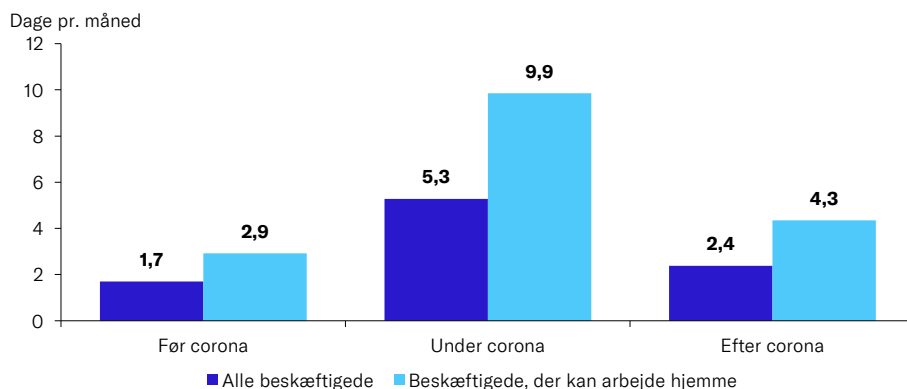
Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, 4. - 17. maj 2021.

Note: n (alle virksomheder) = 846, 847, 847, n (Kun virksomheder med mere end 0 pct.) = 377, 457, 421. Kun virksomheder, som ikke har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet: "Angiv gerne dit bedst bud på, hvor stor en andel (i pct.) af de præsterede arbejdstimer i din virksomhed, som blev/bliver udført fra en hjemmearbejdsplads?"

Før corona havde de danske beskæftigede i gennemsnit 1,7 hjemmearbejdsdage i løbet af en almindelig måned med ca. 20 arbejdsdage, se figur 6. Beskæftigede danskere der har angivet, at de kan løse deres arbejdsopgaver hjemmefra, havde i gennemsnit 2,9 hjemmearbejdsdage om måneden før corona.

Under coronakrisen steg det gennemsnitlige antal hjemmearbejdsdage til 5,3 dage om måneden for alle beskæftigede og til 9,9 dage for beskæftigede, der kan arbejde hjemmefra. Efter coronapandemien forventer de beskæftigede i gennemsnit at have 2,4 hjemmearbejdsdage om måneden, mens beskæftigede, der kan arbejde hjemme, forventer at gøre det 4,3 dage om måneden.

Figur 6: **Gennemsnitligt antal hjemmearbejdsdage blandt beskæftigede i løbet af en almindelig måned uden ferie (ca. 20 arbejdsdage)**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, 12. – 21. maj 2021.

Note: n (alle beskæftigede) = 882-893, n (beskæftigede, der kan arbejde hjemme) = 445. Kun personer, der ikke har svaret "ved ikke/ikke relevant" på spørgsmålet: "Tænk på en almindelig måned uden ferie (ca. 20 arbejdsdage) inden/under/efter coronapandemien, hvor dage vil du gætte på, at du arbejdede/vil arbejde hjemmefra?"

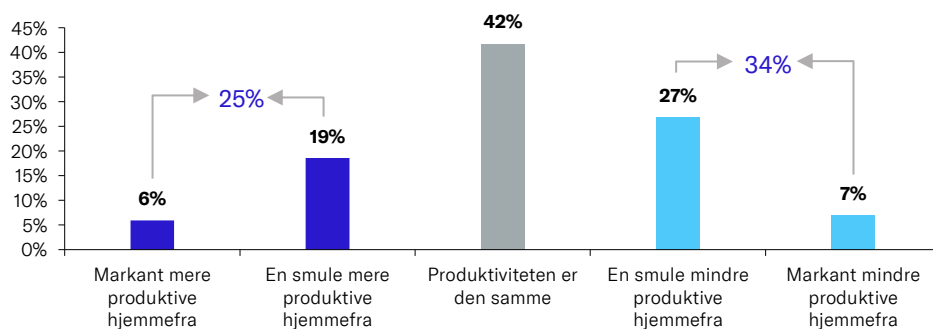
Både virksomheder og beskæftigede danskere forventer altså, at mængden af hjemmearbejde vil være højere efter coronakrisen end før.

Virksomheder og beskæftigede er uenige om produktiviteten, når der arbejdes hjemme

Vi har spurgt virksomhederne, om deres medarbejdere er mere eller mindre produktive, når de arbejder hjemmefra, se figur 7.

Der er flest virksomheder (42 pct.) som oplever, at medarbejdernes produktivitet er uændret, når de arbejder hjemmefra. 25 pct. af virksomhederne synes, at medarbejderne er mere produktive, og 34 pct. at de er mindre produktive.

Figur 7: **Er det overordnet set din oplevelse, at din virksomheds medarbejdere er mere eller mindre produktive, når de arbejder hjemmefra?**

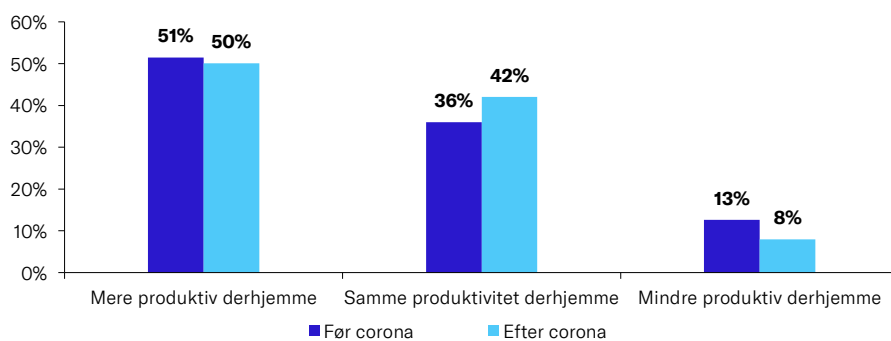

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, 4. – 17. maj 2021.

Note: n = 458. Kun virksomheder, som ikke har svaret "Ved ikke" og "Der er ingen medarbejdere, som arbejder hjemmefra" på spørgsmålet: "Er det overordnet set din oplevelse, at din virksomheds medarbejdere er mere eller mindre produktive, når de arbejder hjemmefra?"

Vi har desuden spurgt de danskere, som både har arbejdet hjemme før corona, og som forventer at arbejde hjemme efter corona, om deres vurdering af egen produktivitet, når de arbejder hjemme i forhold til, når de møder fysisk ind på arbejdspladsen, se figur 8.

Figur 8: **Hvordan vil du selv vurdere, at din produktivitet var/bliver, når du arbejder hjemme? Tag udgangspunkt i en almindelig måned.**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, 12. – 21. maj 2021.

Note: n (før corona) = 157, n (efter corona) = 154. Kun personer, der arbejdede hjemme før corona og forventer at arbejde hjemme efter. Ekskl. personer, som svarer "Ved ikke".

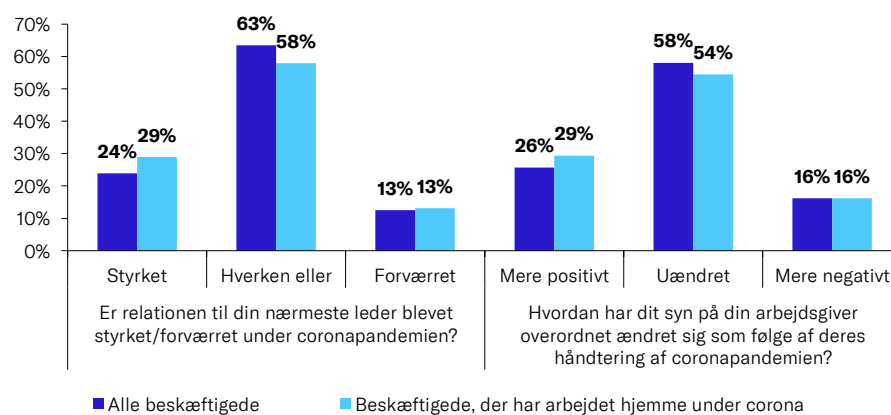
Flest personer (51 og 50 pct.) svarer, at de er mere produktive hjemmefra – både før og efter coronapandemien. Kun 13 pct. og 8 pct. mener, at de er mindre produktive hjemmefra, mens 36 og 42 pct. vurderer, at deres produktivitet er den samme, uanset om de arbejder hjemme eller på deres arbejdsplads. De beskæftigede anser dermed hjemmearbejde som mere produktivt end arbejde på arbejdspladsen både før og efter corona.

Virksomhederne og de beskæftigede danskere har altså forskellige vurderinger af produktiviteten i forbindelse med hjemmearbejde. Mens størstedelen af befolkningen mener, at produktiviteten er højest hjemmefra, ser virksomhederne anderledes på det; her er der flere virksomheder, som synes medarbejderne er *mindre* produktive hjemmefra, end der er virksomheder, som oplever højere produktivitet hjemmefra.

For de fleste danskere har coronakrisen ikke forværret relationen til leder og arbejdsgiver

Vi har spurgt de beskæftigede danskere, om relationen til deres nærmeste leder er blevet styrket eller forværret under coronapandemien. Vi har også spurgt, om synet på deres arbejdsgiver har ændret sig som følge af deres håndtering af coronakrisen, se figur 9.

Figur 9: **Relation til din nærmeste leder og syn på arbejdsgiver som følge af corona**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, 12. – 21. maj 2021.

Note: n (alle beskæftigede) = 902 og 949. n (beskæftigede, som har arbejdet hjemme under corona) = 319 og 330. Kun personer, som ikke har svaret "Ved ikke" og "Jeg har ingen nærmeste leder/arbejdsgiver".

Over halvdelen af de danske beskæftigede svarer, at coronapandemien ikke har ændret deres relation til nærmeste leder og synet på deres arbejdsgiver. Henholdsvis 13 og 16 pct. har oplevet, at deres relation til nærmeste leder er forværret og at de har fået et mere negativt syn på deres arbejdsgiver. 24-29 pct. svarer, at deres relation til nærmeste leder er styrket, og at de har fået et mere positivt syn på deres arbejdsgiver.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 18. juni 2021.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Om Dansk Erhvervs medlemsundersøgelser

Dansk Erhverv har foretaget en medlemsundersøgelse, som afdækker virksomhedernes anvendelse af og holdninger til hjemmearbejde før, under og efter coronapandemien. Der er 877 virksomheder, som har svaret på undersøgelsen i alt. Disse virksomheder er repræsentative for Dansk Erhvervs medlemmer på en række baggrundsvARIABLE, såsom størrelse, branche og region. Stikprøven er dog ikke repræsentativ for det samlede danske erhvervsliv. Den maksimale stikprøveusikkerhed i en undersøgelse med 877 respondenter er +- 3,3 procentpoint. Usikkerheden er større i de figurer, som bygger på færre respondenter. Alle virksomheder i undersøgelsen vægter lige meget uanset antal medarbejdere.

Om Dansk Erhvervs befolkningsundersøgelser

Norstat har på vegne af Dansk Erhverv foretaget en repræsentativ befolkningsundersøgelse om danske beskæftigedes anvendelse af og holdninger til hjemmearbejde før, under og efter coronapandemien og deres relation til nærmeste leder og til arbejdsgiver. Norstat har spurgt 1.059 beskæftigede danskere, som afspejler den danske befolkning på variablene køn, alder og region. Den maksimale stikprøveusikkerhed i en undersøgelse med 1.059 respondenter er +- 3,0 procentpoint. Usikkerheden er større i de figurer, som bygger på færre respondenter.

Kontakt

Henvendelse angående Dansk Erhvervs politik på området kan ske til HR udviklingschef Tina Buch Olssen på tbo@danskerhverv.dk eller på telefon 3374 6762.

Henvendelser angående analysen kan ske til Seniorøkonom Agnete Nielsen på anie@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6179

Noter

ⁱ Kilde: Danmarks Statistik, tabel AKU280a.

ⁱⁱ Vi bemærker dog, at der for virksomhederne ikke er signifikant forskel på andelen, der vil benytte sig af hjemmearbejde før og efter corona.